

Dertien zweefvliegtuigen van verschillende clubs namen op 15 september deel aan de Memorial Flight, die deel uitmaakte van de groot opgezette herdenking van de Slag om Arnhem, nu 60 jaar geleden. De zweefvliegtuigen werden vanaf Deelen gesleept en landden direct bij de zuidelijke oprit van de John Frostbrug, de brug over de Rijn waar het in september 1944 allemaal om te doen was. Er ligt daar een stuk weiland dat zweefvliegers al vaker voor een buitenlandingen gebruikten, als Terlet een glidersite too far bleek.

Airborne Memorial Flight

Herdenking 60 jaar Slag om Arnhem

Van 17 tot 25 september 1944 vochten twee brigades van de 1st British Airborne Division en een Poolse Parachutistenbrigade – in totaal zo'n 10.000 man – om de strategisch belangrijke Rijnbrug in Arnhem. Ze werden als para's aangevoerd met C-47 Dakota's, of landden met Horsa en Hadrian transportzweefvliegtuigen op locaties bij Heesum en Wolfheze. De gliders vervoerden ook lichte voertuigen en geschut. John Frost was de commandant van het 2nd Parachute Battalion, dat vier dagen tegenstand moest opgeven.

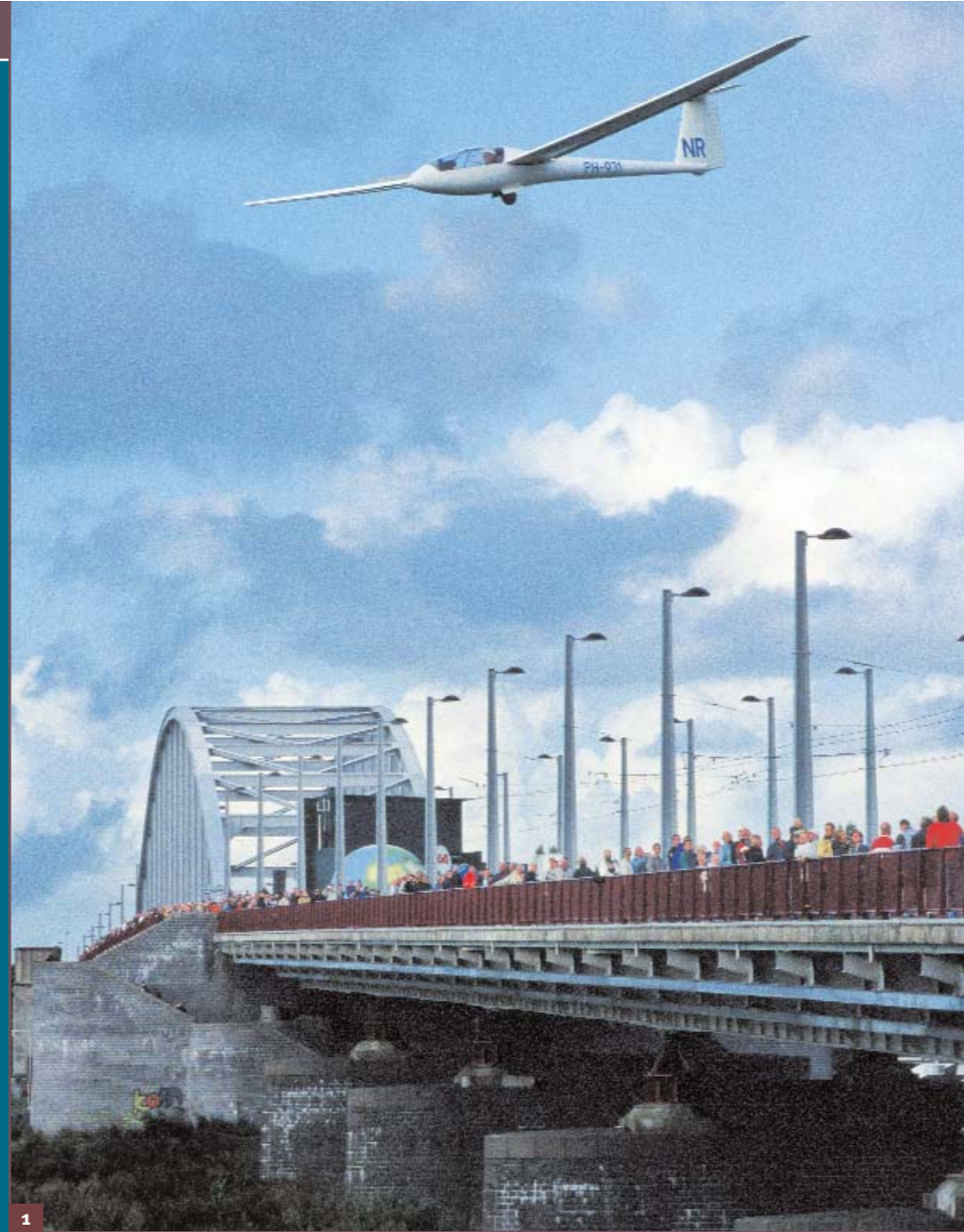
Speciale rol zweefvliegtuigen
De dertien zweefvliegtuigen nu symboliseerden de gliders van toen. Zelf denk je nog het meest aan de glider pilots, twee op elk toestel. Zij maakten de riskante sleepvlucht uit Engeland en de landing, die vaak meer weg had van een crash. Wie dit overleefde vocht aan de grond verder 'gewoon' mee. Zo'n 250 glider pilots kwamen om. In het voorjaar zocht Erik Houtman (GeZC) voor de Memorial Flight al naar deelnemers, evenveel sleep- als zweefvliegtuigen en piloten. De zweefkisten kwamen 15 september vanaf 12.00 uur over de weg op Deelen aan om te worden opgebouwd. De sleepers

1 John Frostbrug met veel publiek.

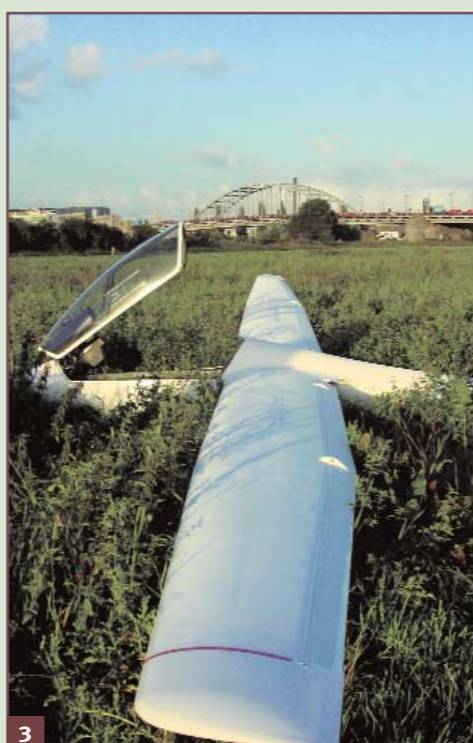
2 Monteren op Deelen.

3 Na de landing.

Foto's: Ingeborg Eelman, Jeroen Kroon, Frits Snijder, Henk Tito

1

3

4 Kunstzweefvliegdemo Erik Houtman met ASK-21.

5 Ophalers op de dijk.

4

vlogen vanaf 15.00 uur in, onder controle van de verkeersleiding Deelen. De sleepcombinaties stelden zich in twee rijen langs de zijkant van de hoofd baan op. Precies zoals in WO II, waarbij een combinatie met storing de rest niet ophoudt. Wachten duurt lang. Het begon pijpenstelen te regenen. Piloten doken onder hun IP om nog een droge draad aan hun lijf te houden. De ophalers waren om 15.30 uur al weer richting landingsterrein in Arnhem vertrokken. Landingscoördinator Bastiaan Raap legde daar alvast

de witte landings T uit. In de omgeving van de brug was het nog tamelijk rustig. Maar nadat para's om 18.00 uur de Memorial Flight openden, stroomde het publiek massaal toe.

Laag over de brug
Direct na deze eerste para's volgden de zweefvliegtuigen. Startleider Joop Evertse liet al vanaf 17.45 uur de combinaties van Deelen los, met steeds een onderlinge separatie van een minuut.

Die separaties bleven in de vlucht en landing gehandhaafd. De route ging in oostelijke richting naar het ontkoppelpunt zuidelijk van de display zone, ongeveer tussen de brug en het Gelredôme, op ruim 300 m hoogte. Het weer klaarde ondertussen op. Een groot venster trok open en een

lage zon bescheen verder alle activiteiten. Geen extra bochten na ontkoppelen, maar direct op circuit en landen. Bastiaan, in oranje jas en met oranje vlag, had weinig moeite om de landingen goed te laten verlopen. Pikanter was dat de grondploeg van Poolse para's voor het gemak alvast een doelmarkering middenin dachten te prikken. Niet dus! Het mooiste voor piloten en publiek was dat je met de westenwind de zuidelijke brugoprit laag overvloog. Dit leverde een directe nabijheid op met mogelijkheid voor spectaculaire fotoshots. Organisator Erik Houtman liet zich tot besluit in Ask-21 tot 1.000 m opslepen en vloog een fraaie kunstzweefvliegdemo. Terwijl de Polen uit een C-47 neerdaalden, pakte de zweefvliegers hun kisten weer in. De Memorial Flight omvatte verder twee power aerobatic demo's van Frank Versteegh (op Bücker Jungmann en Xtra 300L), voorvliegen van de C-47 Dakota, een P-51 Mustang en de B-25 Mitchell van de Duke of Brabant Air Force. Verder een dropping van Nederlandse civiele en militaire para's uit een KLu Hercules.

Erik Houtman (GeZC) oogstte lof met zijn uitstekende organisatie en briefing. Anderhalve week later zette hij ook nog eens een vlekkeloze NK Kunstzweefvliegen op Deelen neer. Compliment! ■

Sleepcombinaties

Sleepvliegtuig	Vlieger:	Zweefvliegtuig	Vlieger
Husky PH-BON	Daan Paré	Ask-21 PH-129	Erik Houtman
Dimona D-KVOK	Kees van Roon	Ka-6 PH-381	Raymond Esveldt
Dimona PH-1205	Menno Sappe	Ask-23 PH-860	Alex Ivanovic
Dimona PH-1224	Guido Buisman	LS-6 PH-931	Sicco Gillebaard Jr.
Pa18-150 PH-AMA	Andre van den Worm	Prefect PH-198	Bob van Aalst
Pa18-135 PH-KNG	Diederick Kampen	4Ka-8 PH-33	Henk Boonstra
Pa18-135 PH-KLA	Jan van Genne	Ka-8 PH-380	Herman Damveld
Pa18-135 PH-KNF	Corinne Delahaye	Ka-8 PH-295	Job von Ronnen
Pa18-135 PH-KNE	Hugo Drijver	Ka-7 PH-271	Frank Romeijn
Cessna 172 PH-PRO	Hans Reyers	B-4 PH-448	Karel van der Zande
Cessna 172 PH-DVW	Xander in't Veld	Ask-23 PH-843	Frans de Guise
Husky PH-KIS	Luc Weber	LS-3a PH-757	Larry Meenk
Husky PH-ELT	Rolf Beket	Ask-23 PH-829	Robert Jungblut

5